

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΝΩΤΕΡΗΣ ΚΑΙ ΑΝΩΤΑΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ**

ΓΡΑΠΤΗ ΕΞΕΤΑΣΗ

**ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΥΣ ΠΕΡΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΓΙΑ ΔΙΟΡΙΣΜΟ
ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΝΟΜΟΥΣ ΤΟΥ 1998 ΕΩΣ 2006, ΓΙΑ ΤΙΣ ΘΕΣΕΙΣ
ΕΙΣΔΟΧΗΣ ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΩΝ ΟΠΟΙΩΝ Η ΑΡΧΙΚΗ ΚΛΙΜΑΚΑ
ΔΕΝ ΥΠΕΡΒΑΙΝΕΙ ΤΗΝ ΚΛΙΜΑΚΑ Α8 ΤΟΥ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΟΥ
ΜΙΣΘΟΛΟΓΙΟΥ ΚΑΙ ΓΙΑ ΤΙΣ ΟΠΟΙΕΣ ΑΠΑΙΤΕΙΤΑΙ ΩΣ ΒΑΣΙΚΟ ΠΡΟΣΟΝ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΟ ΔΙΠΛΩΜΑ Ή ΙΣΟΤΙΜΟ ΠΡΟΣΟΝ**

Μάθημα: ΕΛΛΗΝΙΚΑ

Ημερομηνία: Σάββατο, 1 Νοεμβρίου 2008

Διάρκεια εξέτασης: 2 ώρες

ΤΟ ΔΟΚΙΜΙΟ ΑΠΟΤΕΛΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΤΕΣΣΕΡΙΣ (4) ΣΕΛΙΔΕΣ

Το εξεταστικό δοκίμιο αποτελείται από τρία (3) μέρη. Να απαντήσετε σε όλα τα μέρη και σε όλα τα ερωτήματα στο τετράδιο απαντήσεων.

ΜΕΡΟΣ Α΄: ΕΚΘΕΣΗ

(Μονάδες 40)

Να αναπτύξετε το πιο κάτω θέμα (400 - 450 λέξεις)

Ένα από τα κοινωνικά φαινόμενα της εποχής μας είναι ο μιμητισμός. Ποια είναι τα αίτια αυτού του φαινομένου και ποιες οι αρνητικές επιπτώσεις του στο άτομο.

ΜΕΡΟΣ Β΄: ΚΕΙΜΕΝΟ ΓΙΑ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ

(Μονάδες 30)

Να διαβάσετε με προσοχή το πιο κάτω κείμενο και να απαντήσετε στις ερωτήσεις που ακολουθούν:

Να φυλάγεται από εκείνον που μιλεί πολύ ζωηρά για την αρετή του και αμείλικτα επιτιμά τους άλλους. Σ' αυτή τη διαπίστωση έχει φτάσει με την αλάθητη διάγνωσή του το κοινό αίσθημα. Αποφθεγματικά έχουν την ίδια αρχή διατυπώσει όλοι σχεδόν οι σοφοί του κόσμου, από πανάρχαια χρόνια. Ανέκαθεν οι συνετοί άνθρωποι δείχνουν πολύ λίγη εμπιστοσύνη προς όσους επαίρονται για την ηθική τους υπεροχή και κατακεραυνώνουν με οργή και δίχως έλεος τους άλλους, τους «υστερούντας» ή τους «αμφιβόλους».

Χωρίς να έχουν ιδιαίτερα εγκύψει στην ψυχολογία των «τιμητών», οι απλοί και τίμιοι άνθρωποι έχουν με το ένστικτο εισδύσει στον πυρήνα του ζητήματος. Αφού είσαι πραγματικά εντάξει με τη συνείδησή σου, γιατί φωνάζεις; Τι σε κάνει να κραυγάζεις για την αρετή σου; Ποιον θέλεις να πείσεις - τους άλλους ή τον εαυτό σου; Οι άλλοι δεν σε ρωτούν, γιατί επί τέλους η αρετή σου είναι ζήτημα δικό σου, υπόθεσή σου εσωτερική. Μήπως λοιπόν σε πιέζει και σ' ενοχλεί ο ίδιος ο εαυτός σου και αυτόν προσπαθείς να καθησυχάσεις με τις φωνές σου; Πρώτη απορία.

Ύστερα έρχεται η δεύτερη. Γιατί τόσο μένος στην κατάκριση που κάνεις των άλλων; Και αυτός ο υστερισμός, αυτή η παθολογική επιμονή να διαλαλείς σε όλους τους τόνους ότι οι δεινά και οι δεινά είναι κακοί και ελεεινοί, άθρησκοι, προδότες κτλ. κτλ.; Έχεις καλά-καλά ο ίδιος ξεκαθαρίσει μέσα σου τα ελατήρια που σε κάνουν τιμητή των άλλων, τιμητήν οργισμένο, αφρισμένο, φανατικό; Είσαι εντελώς βέβαιος, όχι για την αναξιότητα εκείνων που κατηγορείς, γιατί το πάθος και το πείσμα δεν σε αφήνουν να δεις και την άλλη όψη του νομίσματος, αλλά για την αγνότητα των ελατηρίων που σε σπρώχνουν στην επίκριση; [...] Μήπως άρχισες να πεισμώνεις, επειδή έχει ήδη σαρκωθεί μέσα σου η βάσιμη υποψία ότι μπορεί να έχει ο άλλος δίκιο; Ή μήπως έπαθες κάτι άλλο: σε πήρε ο κατήφορος και τώρα πια δεν μπορείς να κρατηθείς και γι' αυτό φωνάζεις, για να πείσεις πρώτα τον εαυτό σου και ύστερα τους άλλους ότι δεν κατρακυλάς;...

Έχω να προτείνω έναν ορισμό του ανθρώπου. Τον προτείνω χωρίς καμιά διάθεση παραδοξολογίας. «Άνθρωπος είναι το ζωντανό ον που ξέρει τα πιο ατομικά ελατήρια των πράξεών του να τα παρουσιάζει με τον τύπο γενικών και αφηρημένων αρχών». Εύρημα καινούργιο δεν είναι τούτος ο ορισμός, αλλά απλή αντιστροφή μιας εξαίσιης σκέψης που τη χρωστούμε σ' ένα μεγάλο ηθικό φιλόσοφο, τον Kant. Ηθική, έλεγε ο Kant, είναι η βούληση που εμπνέεται και ενεργεί σύμφωνα με γενικές και αναγκαίες αρχές, δηλαδή με νόμους. Όταν αφήνεσαι στις ατομικές σου προθέσεις, όταν τα κίνητρα των πράξεών σου έχουν στενά προσωπικό τόνο, καμιά εγγύηση δεν υπάρχει ότι η βούλησή σου είναι πραγματικά ηθική. Την ηθική ποιότητα και αξία παίρνει η πράξη σου από τον καθολικό κανόνα που έρχεται να εφαρμόσει.[...]

Το ζώο (όχι το εξημερωμένο και εκφυλισμένο) δεν υποκρίνεται. Φαίνεται εκείνο που είναι. Ο άνθρωπος όμως έχει και τούτο ακόμη το προνόμιο : ξέρει να υποκρίνεται. Να φαίνεται δηλαδή διαφορετικός από εκείνο που πραγματικά είναι. Και την υποκρισία του την ασκεί κατ' εξοχήν σε μια κορυφαία εκδήλωσή του, στον τομέα της ηθικής ζωής. Εκεί που το ζώο πηγαίνει απροσχημάτιστα και ικανοποιεί δίχως καμιάν υποκρισία τα ένστικτά του, ο άνθρωπος μασκαρεύεται και κρύβει τις πραγματικές προθέσεις του πίσω από υψηλές εξιδανικεύσεις, δηλαδή πίσω από γενικές και αφηρημένες αρχές.[...]

«Ο Τιμητής», Ε.Π. Παπανούτσου, *Εφήμερα*, Δοκίμια, εκδόσεις Νόηση 2002, σσ. 262-265 (Διασκευή)

Ερωτήσεις:

1. Να γράψετε, με δικά σας λόγια, περίληψη του πιο πάνω κειμένου.
(10 - 12 γραμμές) (μονάδες 10)
2. «*Ή μήπως έπαθες κάτι άλλο: σε πήρε ο κατήφορος και τώρα πια δεν μπορείς να κρατηθείς και γι' αυτό φωνάζεις, για να πείσεις πρώτα τον εαυτό σου και ύστερα τους άλλους ότι δεν κατακυλάς;*»
Να γράψετε και να σχολιάσετε πέντε εφόδια με τα οποία ο άνθρωπος μπορεί να σταματήσει την κατακύλα του. (10 - 12 γραμμές)
(μονάδες 10)
3. «*Το ζώο ... αφηρημένες αρχές*». Ποιο είναι το ύφος και τι επιτυγχάνει ο δοκιμιογράφος σ' αυτή την παράγραφο; Να σχολιάσετε την επιχειρηματολογία του. (10 - 12 γραμμές)
(μονάδες 10)

ΜΕΡΟΣ Γ': ΓΛΩΣΣΑ

(Μονάδες 30)

1. Να επιλέξετε και να γράψετε στο τετράδιό σας το σωστό αντίθετο καθεμιάς υπογραμμισμένης λέξης (για κάθε λέξη υπάρχει μόνο μία σωστή απάντηση από τις τέσσερις επιλογές).

- (α) ανήλιος: προσήλιος, σκοτεινός, ανήλικος, ανηλεής
- (β) αποκοτιά: σύνεση, δύναμη, ευχαριστία, απόλαυση
- (γ) δαψιλής: φτωχός, ψηλός, δεδηλωμένος, ψιλός
- (δ) δηκτικός: δειλός, δεκτικός, χαϊδευτικός, φοβισιάρης
- (ε) εθελούσιος: εκούσιος, εθιμικός, άγαρμπος, ακούσιος
- (στ) παρεκτείνω: παρατείνω, βαρύνω, παράκειμαι, βραχύνω

(μονάδες 6)

2. Να γράψετε τα μονολεκτικά παραθετικά των πιο κάτω λέξεων:

- (α) λίγος
- (β) σαφώς
- (γ) βαθύς

(μονάδες 6)

3. Να επιλέξετε και να γράψετε στο τετράδιό σας το σωστό συνώνυμο καθεμιάς υπογραμμισμένης λέξης (για κάθε λέξη υπάρχει μόνο μία σωστή απάντηση από τις τέσσερις επιλογές).

- (α) ίζημα: κάθαρση, κατακάθι, κατίσχυση, ικρίωμα
- (β) τύρβη: τύψη, τέρψη, αταξία, ανεμελιά
- (γ) φενάκη: απόστημα, φαντασία, απάτη, φερεγγυότητα
- (δ) ημεδαπός: ιθαγενής, αλλοδαπός, αλλογενής, ημίθεος
- (ε) φλεγματικός: άρρωστος, φιλάσθενος, απαθής, ταραχοποιός
- (στ) στέργω: προσδιορίζω, αρπάζω, σιωπώ, συναινώ

(μονάδες 6)

4. Για κάθε παράδειγμα που ακολουθεί, η ίδια λέξη γράφεται τρεις φορές, τη μια σωστά και τις άλλες δύο λανθασμένα. Να αντιγράψετε στο τετράδιό σας τη λέξη που είναι γραμμένη σωστά:

(α) διακαινήσιμος	-	διακενήσιμος	-	διακαινίσσημος
(β) εξεικοίωση	-	εξοικίωση	-	εξοικείωση
(γ) απορίμματα	-	απορρίματα	-	απορρίμματα
(δ) αμυλώδης	-	αμυλλώδης	-	αμιλώδης
(ε) χειραφέτηση	-	χηραφέτηση	-	χειραφέτιση
(στ) προκατειλημένος	-	προκατειλημμένος	-	προκατειλειμμένος

(μονάδες 6)

5. Να γράψετε στο τετράδιό σας Σωστό ή Λάθος, δείχνοντας αν η λέξη της Α΄ Στήλης παράγεται από το αντίστοιχο ρήμα της Β΄ Στήλης:

ΣΤΗΛΗ Α΄

ΣΤΗΛΗ Β΄

(α) πάθος	(α) πείθω
(β) σπονδή	(β) σπεύδω
(γ) δείγμα	(γ) δείκνυμι
(δ) κλίση	(δ) καλώ
(ε) δόγμα	(ε) δέχομαι
(στ) ελατήριο	(στ) ελαύνω

(μονάδες 6)

-ΤΕΛΟΣ -